

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 29.

V Ljubljani, v ponedeljek 7. februarja 1887.

Letnik XV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 5. februarja.

Mir!

Namesto grofa Taaffeja, ki se zaradi bolehnosti ni mogel vdeležiti zadnjih sej državnega zbora, odgovoril je danes najstarejši minister baron Ziemialkowski na včerajšnjo interpelacijo poslanca Mauthnerja. Odgovor se glasi: „Razmere med našim cesarstvom in vsemi vnanjimi državami so skozi povoljne (dobro!) in se v poslednjem času zlasti miru na kvar niso nič spremenile. (Dobro!) Dasi-ravno je splošnje politično stanje v Evropi negotovo in resnobno, vlada vendar trdno upa, da se bode ohranil mir, kar je v šestokrat povdarenih željah vseh vlad, zlasti pa vlade Njehovega Veličanstva. (Živahno odobravanje.) Ako se pa vojnemu opravištvu vendar-le potrebno dozdeva, nekatere reči napraviti, godi se to iz previdnosti in skrbi za varnost in mogočnost države, ki ji vlada ima za eno svojih najimenoitnejših dolžnost. (Dobro!) Vojsko pa to ravno tako malo pomenja, kakor ob svojem času naprošena privolitev za nekatere vojaške naprave, ki so se zdele potrebne“. (Živahni „dobro“-klici!)

Ta odgovor je prav enak, kakor ga je bil dal onidan ogerski minister Tisza na enako vprašanje nekega madjarskega poslanca. Konečni stavek meri na visoke zneske, ki ste jih zadnji delegaciji dovolile za napravo novih vojaških pušk repetirk. Vlada se je z odgovorom zato tako zelo podvzela, da je pomirila borzo, ki je imela iz strahu pred vojsko poslednje dni jako slabe kupčije in je cena vrednostnih papirjev čedalje bolj padala. Odgovor ministrov imel je res tudi zaželjeni uspeh, ker je naša renta, ki je bila v teku enega tedna padla od 79 gld. 70 kr. na 74 gld., že danes zopet poskočila na 77 gld. 10 kr.

Govori se, da se bode v francoski zbornici sprožila enaka interpelacija, da bode imel tudi tamošnji minister priliko svetu razglasiti, da Francoska ne želi vojske. Po listih se čedalje bolj širi od mene že onidan omenjena misel, da je vse ropotanje zaradi vojske napravil nemški kancelar Bismark samo zaradi tega, da bi 21. t. m. pri državnozbornih volitvah zmagal in bi se mu nasprotniki njegovi ne rogali, da vsemogočnost njegova čedalje bolj gine. Toda kdor pomisli, koliko narodnega premoženja je šlo zaradi vednega vznemirjanja v zgubo, ker se je ta zguba samo pri nas računila nad 100 milijonov goldinarjev, mora priznati, da uspeh, ki ga Bismark pričakuje, ni v nobeni primeri s silnimi stroški, ki jih je Bismarkova trma napravila vsem državam. Ali nemški kancelar si misli: Naj velja, karkoli hoče, samo da ne ostanem na cedilu! Kaj je njemu mar za to, da ljudje zaradi njega pridejo ob milijone goldinarjev, saj njegovega žepa to ne boli. Da bi dosegel svoj namen, posluša se celó veljave sv. očeta papeža. Dne 16. aprila 1875 je Bismark v nemškem državnem zboru rekel, da tako močno nihče ne more vplivati na prusko državo, kakor papež; ali ta vpliv bi bil silno nevaren, še ko bi prihajal od kakega domačina. Sedaj pa ima to moč vnanjec, voljen od italijanskih in poitalijančenih prelato, ki z nemškim cesarstvom in kraljevino prusko nimajo nič opraviti. Pred seboj imamo toraj tolikanj mogočnega vladarja s programom, ki je programu državnemu naravnost na-

sproti. V papežkem programu bi papež, ako bi prišel pri nas k veljavi, našel dolžnost, popolnoma zatreti prusko protestantsko večino. Tako je Bismark tedaj hujskal zoper papeža in katoliške prebivalce. Sedaj nima družega pred očmi, kakor da bi uničil središčno katoliško stranko v nemškem državnem zboru, ki se je onidan krepko ustavila zahtevi Bismarkovi, in v ta namen naj mu sedaj služi posredovanje papeževo, ki ga je pred jednastimi leti tako hudo odbijal. V seji 24. januarja 1887 je namreč središnji katoliški stranki rekel: „Mislim, da v Rimu ne bodo potrdili Vašega ravnanja, kakor ljudem pripovedujete, in da bodo volilci še pred volitvami zvedeli, ali je glas Rimske kurije za prekučevanje, ki ga pospešujete proti nemškemu cesarstvu, res na Vaši strani ali ne. Papež je mož miru in ohranitve, in njemu se s tem ne vstreza, ako se obstoječe veljave pobijajo. Ako volilci to zvedo, se zaradi samega izgovora, da gré za boj s cerkvijo, ne bodo zvezali s socijalnimi demokrati.“

Vsled tega se je oni dan po Bismarkovih časnikih razširjala trditev, da ima Bismark pismo v rokah, v katerem rimska kurija katoličanom priporoča, da naj se ne upirajo želji Bismarkovi zaradi septenata, in da naj imajo korist cerkveno pred očmi. Ali kmalo se je pokazalo, da takega pisma Bismark ni prejel. Trdili so potem, da je papežev kancelar v tem smislu pisal nunciju v Monakovem in to sporočil tudi nekemu veljavnemu vodju katoliške stranke na Nemškem. Toda slišijo se mnogi in prav tehtni glasovi, da je to pred nekimi dnevi v nemških časnikih ponatisnjeno pismo izmišljeno, samo zaradi tega, da bi služilo namenom in častilakomnosti nemškega kancelarja. To je namreč gotovo, da bi središnja katoliška stranka pri volitvah propadla, ako bi papež nemškim katoličanom priporočali, da naj volijo poslance, ki bodo po želji Bismarkovi glasovali za septenat. En del novoizvoljenih bi se tej želji vdal, en del bi se političnemu delovanju umaknil, en del bi pa ostal pri svojem mnenju, češ, da glasu papeževega v tej zadevi ni dolžan poslušati. Pa sv. oče poznajo pomen katoliške središnje stranke na Pruskem, zato se ne bodo lahko vtikali v notranje politične zadeve nemške, ampak njih rešitev prepustili modri razsodbi nemških katolikov samih in njihovih vodjev.

Nagajivi Plener

jo je enkrat skupil. Ta mož si ne dozdeva samo, da je rojen za ministra, ampak sem ter tje si domišljuje, da je državna zbornica kaka vaša šola, poslanci šolski pobalini, on pa starodoben učitelj z dolgo palico med njimi, s katero sme strahovati, kogar se mu zljubi. Kakor sem že poročal, spravil se je bil včeraj nad dr. Poklukarja, ki mu je pa danes dobro posvetil. Rekel je, da odseka in večine državnega zbora ne zadeva nobena odgovornost za to, da je izstopil iz legitimacijskega odseka. Ves odgovor prevzame on sam in se jako malo pobriga, je li to poslancu Plenerju prav ali neprav. (Dobro, dobro na desni). Plener sam je omenjal, da so volilni akti jako obširni, Poklukar sam pa je že takrat ko jih je prevzel, povedal, da mu italijanščina ni posebno gladka. Vendar je vse akte pregledal in našel, da so vsi ugovori skovani po enem kopitu. Zato je menil odsek, da se bo reč hitreje rešila, ako se toliko časa z rešitvijo čaka, da dojdejo pojasnila, ki jih je nekdo z ene strani zahteval gledé ene njemu v poročanje izročene volitve, ker bi ta

pojasnila veljala tudi za vse druge in bi ne bilo treba se zaradi vsake posebej obračati do gospod. Dalje omenja, da ni dolžan Plenerju povedati vzroka, zakaj je izstopil iz legitimacijskega odseka, in da bi se smel v opravičenje svoje sklicavati samo na opravični red. Izstopil je pa samo zavoljo tega, ker je prišel v zbornico nov poslanec, ki nima še v nobenem odseku opraviti, ki je italijanskega jezika bolj zmožen, kakor on in bo zaradi obilnejšega časa veliko hitreje sestavil poročilo, kakor bi ga mogel on, ki ima obilno opravkov v davkarskem in jezikovnem odseku pa v kvotni deputaciji.

Plener je hotel menda s svojimi napadi napraviti nekak preludij gledališčne predstave, ktere se je nadejati pri razpravi dalmatinskih volitev. Toda dalmatinski poslanci sami želé, da bi se reč prej ko mogoče vršila, in se bode pokazalo, komu se v Dalmaciji godi krivica. Uresničil se bode menda pregovor: Visoke gore so malo miško rodile!

Plener se je malo otresal, ali temeljitega izgovora ni mogel najti. Zlasti je obmolknil, ko so mu na ušesa doneli vgovori: Zakaj pa vaš Scharschmid ne poroča, ki ima eno samo dalmatinsko volitev (Klaičev) ravno toliko časa v rokah, kakor Poklukar, in zakaj njega ne primete? Pa ne samo Poklukar ga je krenil po roki, še huje ga je prijemal včeraj poslanec Türk, ki je njemu in njegovi stranki očital, da za ljudstvo družega nima, kakor puhle fraze, da prezira kmečki stan, brez katerega Avstrija ne more živeti, da Plener od kmetijstva sploh nič ne umé, da je s svojo stranko v pogubo spravil vse stanove in ob moštvo in moč pripravil nemške rojake. Pod vlado Plenerjeve stranke se je pomnožilo židovstvo, ki bode uničilo narod. (Smeh. Pattai pravi: Poslanec Wrabetz se smeja, ker misli, kakor židje. Zopetni smeh.) V tej in enaki meri se je Türk znašal nad Plenerjem, kteremu se je na obrazu bral srd, ki je v njegovem notranji razsajal nad drznim govornikom. Z njim so se srdili njegovi tovariši; antisemiti so Türku ploskali in njegove napade na Plenerja glasno odobraval, desnica pa se je radostno smejala zaradi krasne komedije, ki so jo levičarji napravili med seboj.

Ravs in kavs med levičarji.

Ker ne samo Türk in Plener, ampak tudi drugi levičarski govorniki so se med seboj vjedali. Exner je napadal Kronawettra, Wrabetz Türka in Kronawettra, ki je pa danes obema vračal z enako mero, s kakoršno sta mu ona merila včeraj. Tudi Plener je danes pobijal Türka ter se na veliko radost desnice z njim v nekakem dvogovoru prepiral, dokler predsednik Chlumetzky ni segel v besedo, češ, da naj nihče govornika ne moti. Ali Türk se je dobro odrezal: Ako me kliče na odgovor, mu moram vendar odgovorjati!

Pa ta prepir med levičarji se ni godil samo v zbornici, ampak se je nadaljeval tudi zunaj zbornice. Wrabetz se je namreč včeraj po seji proti svojim tovarišem hudoval nad Pattai-jem, ker mu je rekel, da misli, kakor židje. Na to je prišel ravno dr. Pattai iz dvorane in Wrabetz mu je rekel, da je bilo to jako surovo. Na to mu dr. Pattai odgovoril: Vi ste tako surov in zaničen človek, da bi se omadeževal, ko bi se hotel z Vami pečati! Wrabetz in prijatelji njegovi so bili vsi raz sebe, ko so to slišali; prigovarjali so mu, da mora zaradi tega oistro prijeti dr. Pattai-ja v zbornici, ali

Wrabetz je to odklonil in je naprosil dr. Vogelna, da je vložil zoper dr. Pattai-ja tožbo zaradi žaljenja časti.

Pa to ni bil edini slučaj. Poslanec Kraus je na mostovži grajal tovariše, da ni prav, se Čehom in Poljakom na veselje med seboj vjedati; protisemit Fiegel je zaradi tega silno zarohnel nad njim: Ti židovski d...k! Kaj bode iz vsega tega še prišlo in koliko tožb se bode izcimilo, tega zdaj še nihče ne vé. Preden se je sklenilo Plenerjev predlog v pretresanje izročiti posebnemu odseku, je Kronawetter še omenjal nekega ljudskega shoda pri Schwenderju, ktereja je bil na prigovarjanje ranjkega Schneida on sklical. Levičarji so mu očitali, da je bil za ta shod od vlade dobil 500 gld. Kronawetter je pa danes povedal, da je dobil teh 500 gld. za stroške od ranjkega Schneida, ne pa od vlade, in da je bil osnoval tisti shod, ker mu je bil Schneid s častno besedo obljubil, da bode njegova stranka volilno pravico podelila petakarjem. Ko bi bili Vi kaj takega ponujali, rekel je Kronawetter, bi se bili z Vami zvezali, tako pa nam ni ostajalo družega, kakor iti tje in k njim, pri katerih kaj dobimo. (Smeh!)

Tiskovni zakon.

Zadnji predmet današnje obravnave je bilo vtemeljevanje Foreggerjevega predloga o premembah tiskovnega zakona. Foregger govoril je dolgo in dolgočasno, za njim je pa še Vošnjak omenjal, kako se v Celji godi slovenskim časnikarjem. Ni res, da bi smel vsakdo sramotiti Nemce, pač pa sme tam vsak nemški list zasramovati Slovence, kakor pričajo razni dogodki. Med drugim omenja, kako je Ausserer pisaril za razširjenje Nemčije do adrijskega morja, češ, da Poljake in Čeha bodo že pomandrali, Slovence pa še tem laglje, ne da bi se bil državni pravdnik zaradi tega ganil. Levičarjem je bil ta opominj jako neljub in očitali so govorniku, da ovađuje. Konečno bil je tudi ta predlog izročen posebnemu odseku ter na to ob treh popoldne seja sklenjena, prihodnja seja pa napovedana na torek, 8. t. m.

Od kod nam pomoč?

II.

Tepli so me, pa me ni bolelo; vlačili so me, pa nisem čutil. Kdaj se bom zbudil in zopet vina dobil? Pregovori 23. 35.

Komu gorjé? Čegavemu očetu gorjé? Kdo ima prepir, kdo pade v jamo, kdo ima rane brez vzroka, kdo kalne oči? (Preg. 23. 29.) povprašuje sv. pismo in odgovori: Ali ne oni, ki pri vinu sedé in pridno praznijo kozarice? Žalostni zares so nasledki vinokaj še le žganjepitja! Kakor požar, kjer izdivja, vse razvali, podere in končá, tako tudi žganjepitje žgá in vničuje narodove moči: duševne in telesne. In konec? — kup pepela! — O žalostnih posledicah žganjepitja bi se napisala lahko debela knjiga, ki bi čitateljem razkrivila socialno življenje velikega dela Slovencev v zadnjih desetletjih; pa to prepustim pripovedovalcem našim, ki poznajo žal in bol našega ljudstva in ki mu želé oči odpreti in ga rešiti narodne smrti, jaz za sedaj le v kratkem omenim te posledke:

Vsled žganjepitja narod naš peša telesno in duševno in manjša se mu narodno blagostanje.

1. Narod slovenski peša vsled žganja na telesu. — Od nekdanj že so se ponašali naši očetje s svojimi junaki-vojaki, ki so ponosni zastoj iskali sebi enakih okrog. „Martin Krpan“ stoji sicer osamljen v našem pripovednem slovstvu, a njega pisatelj ni izumil, mar vzel ga drugim enakim tovarišem iz naroda. Sedaj bi taki, kakor nekdanj Golijat, lahko klicali na korajžo, pa bi ga ne bilo, ki bi jim odgovarjal. Najočitnejše, da naš narod telesno hira, se to kaže na Gorenjskem, kjer je najbolj razširjena žganjarska kuga. Naborne komisije bi nam vedele o tem pripovedovati veliki spremen in četrti naborni razred, ki veljá tudi za nekatere slovenske dežele, priča, da čvrstih slovenskih mladeničev ni nič na ostajanje. Zakaj jih ni? — Požrlo jih je žganje.

Znano je o Slovencih ne le nam, tudi tujcem, da so naši ljudje bistro glave in pa sree milega. Pa bistro glavo in mило sree, um in čut nam uničuje žganje, zakaj pri žganjarji sta bolna glava in sree. Um postane top, čuti pa razdivjajo.

Da res žganje kvari človeku um, pričajo norišnice, ki so tudi po Slovenskem vsled razdivjanega pijančevanja pretesne; priče so nam žganjarji, ki skoro brez uma divjajo okrog in nadlegujejo rojake; to nam kaže rastoče število otrok-bedakov po šolah. — Skopa je Slovincem natora: malo nam je odmerila prostora in števila; z revščino nam bolj nego z bogastvom skazuje ljubezen, a Slovenec ima od narave bistro glavico, on ima čuteče, plemenito srce, ki mu je skoro edin zaklad. In še to malo, kar ima narod, mu hoče končati žganje.

Volja je sploh pri grešnih ljudeh slaba in nestanovitna; značaj, trdno voljo si mora človek še le priboriti s hudimi boji in tak je potem mož na svojem mestu, ki živi svojemu prepričanju, in ne mené se za drugo, tudi po njem vravnava svoja dela. In takih ljudi narod potrebuje. O žganjarji, pa lahko rečemo, da nima prav nobene samostojne volje; on postane nemo orodje drugim, da le žganja dobi; on je suženj, od svoje strasti okovan v nerazdroljive verige. Takemu ni več pomoči! Kaki bodo nasledki v političnem življenju našem, kaki v socialnem, ako se po žganji širi med narodom brez značajna duševna onemoglost, pri kateri človek toliko let veljá, kar plača? Gorjé nam, ako se na našem narodu spolnijo besede pregovora: „Tepli so me, pa me ni bolelo; vlačili so me, pa nisem čutil. Kdaj se bom zbudil in zopet vina dobil?“ Čast, dobro ime, narodnost, vse je na prodaj za kupo strupenega žganja pri ljudeh brez značaja.

In kje naj pri takih ljudeh najde kreplost svoj prostor; kreplost, ki diči slovenski narod, ki mu je ohranila njegov obstanek? Slovenci srca milega bodo vsled žganja razdivjali. — In ali ne divja res mladina žganju vdana? Kdo dela noči nemirne? Pred kom ni varno življenje in imetje? Kdo širi med narod nenravnost? Po deželi imajo vsi enaki pojavi svoj glavni vzrok v žganji.

Kjer pa čednosti ni, tam tudi ni vere. Verno, pobožno je ljudstvo slovensko; ta njegova lastnost je znana daleč na okrog. In po pravici. V hudih časih, za vero nevarnih, so jo Slovenci ohranili živo. Zastoj so se trudili v vseh stoletjih sovražniki našemu narodu odtujiti katoliško vero, in tudi današnjemu liberalizmu se naše ljudstvo ni dalo oblizati z brezversko oliko. In tudi zanaprej bi bili vsi enaki poskusi zastoj, da ni — žganja. Kreplost izginja med pijanci, ž njo pa vera, ker hudobnemu grozi s kaznijo.

Ne slepimo sami sebe in ne zibajmo se v varajočih sanjah, kako verno da je naše ljudstvo, zakaj zgodilo bi se nam, da v odločilnem trenutku ostane nemo vodniki brez vojakov. Žganje, ki ubije svoji žrtvi vse telesne in duševne sile, razjeda tudi njegovo vernost.

In kako naj narod opešan fizično in na duhu onemogel skrbi za svoje blagostanje? Takemu so dnevi šteti. V narodnem bogastvu Slovenci niso živeli nikdar; bolj skromno in revno je vedno bilo njih stanje, a beda, siromaštvo brez upa, jih ni mučilo nikoli. In zato bi tudi za Slovence ne bilo tako žalostnih socialnih razmer, ko bi se med njimi ne širilo žganjepitje s svojimi v tem članku omenjenimi nasledki.

Žganjepitje je toraj naš največi narodni sovražnik; odkod nam proti njemu pomoč?

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. februarija.

Notranje dežele.

Nedavno je bilo govorjenje o sostavi *nemško-konservativnega kluba*, ktero menda Lienbacher namerava, da bi na Slovane po možnosti pritiskal. Že takrat smo rekli, da bo iz te moke javne kaj kruha in danes zopet lahko ravno to ponavljamo. Prepričanja, da iz tega ne bo nič, imamo temveč, ker se je oglašil jako pomenljiv nemšk list, glasilo nemške-konservativne stranke, da so Lienbacherjeve nade prazne. „Grazer Volksblatt“ namreč piše: „Slovani ne bodo nikdar več prijatelji Lienbacherjeve politike; naj tudi marsikdo morda to obžaluje, predručal pa tega nihče ne bo. Če si sostavimo nemško-konservativen klub, kakoršen se nam nasvetuje, se s tem takoj odpovemo slovanskim zaveznikom. Kaj bi bili pri tem na dobičku? Od nemško-liberalcev se nam ni prav ničesar nadjati. Dokazov ni treba. Nemško-liberalci vsedli so se popolnoma nemško-narodnjakom na limanice; stališče nemško-narodnjakov pa že zdavnaj ni več avstrijsko

in s takimi ljudmi se vendar pošten Avstrijan ne more bratiti. Pa tudi poslušati bi nas ne hotli nemško-narodnjaki. Saj že sedaj Lienbacherja huje zasramujejo, kakor se to spodobi. Nasprotniki naši (prusjani) so večinoma brezozirni in, naravnost rečeno, tako nesramni, da v njihovem taboru katoliki nimajo prostora, pa tudi pošten Avstrijanec, ki svojo domovino zvesto ljubi, ga nima in ne more imeti. Ko so Turki Carigrad oblegali, nasvetovali so nekateri previdnejši Grki, če bi ne bilo dobro papeža na pomoč poklicati. „Rajši turban, kakor pa tiaro“, (t. j. rajši Turki kakor katoliki), zavriščala je množica in dobili so ga. Tako se tudi sedaj nekateri preveč bojé „slovanske povodnji“, s katero nas strašijo ne da bi pri vsem tem pomislili, da je v Avstriji za vse zadosti prostora. Tu se moramo vendar v prvi vrsti vprašati: „Ali ima Avstrija poklic in zmožnost vse svoje narodnosti vladati ali ne? Da ima ga in ta vera, to je naše konservativno prepričanje. Če bi se na tem načelu, na tej podlagi osnovala kaka samostojna konservativna stranka, bi rekli, da je mogoča. Na Lienbacherjevi podlagi pa — da bi se namreč narodnost z narodnostjo spodbijala — nikdar ne!“ Res je tako!

Postavo o *preskrbnini vojaških vdov in sirot* je vojni odsek državnega zbora na Dunaji že do konca pretresel. Določilo se je, da se za te preskrbnine potrebni denar nikakor ne sme iz državnih zakladnic jemati, temveč iz zakladnice za vojaške takse. Preskrbnina je odmerjena po razredih dostojanstva in v obče jako pičla. Častniške vdove dobé od 200 do 2000 gld. na leto. Poslednja svota določena je za vdovo po najvišjem vojaškem dostojanstveniku, toraj po kakem maršalu. Letna izgojevalna doklada za otroke znaša ravno tako od 40 do 250 gld. Vdove in sirote podčastnikov in prostakov, ako tistih kateri v boju pade, so pa tako-le odmerjene: Vdova, ktere mož je bil navaden vojak (naj že bo pešec, topničar, ali konjik) in je v vojski padel, ali pa si je ondi dobil smrtno kal, za ktero je v teku leta umrl, dobí na leto 24 gld., poddesetnikova (frajtarjeva) 32 gld., desetnikova 40 gld., četovodjeva 48 gld., narednikova pa 60 gld. Če je imel pa narednik na dan več nego 35 kr., pa na 80 gld. Če je mož v vojski padel, ali pa vsled ran ali družega vojnega trpljenja umrl, pride k temu še 50% doklada. Sirota po moštvi dobí na leto 24 gld. vzgojnine. Vdove po črnovojnikih dobé ravno tiste preskrbnine, kakor so določene za stalno vojsko in na kakoršni dejanski stopinji stal da bo mož v črni vojski. Ta postava pa ni veljavna za tiste vdove in sirote, katerim so možje pomrli pred veljavnostjo te postave.

Amerika še vedno ljudi na se vleče, kakor da bi bila resnično obljubljen dežela. Revno in bogato, posebno iz *Galicije* v Ameriko dere, ne zменеč se, ali ima zadosti denarja ali ne. Marsikdo pride skoraj popolnoma brez beliča tjekaj in si misli že na ta ali na oni način pomati. Toda joj, kako si je zmotil! Amerikanska gosposka beračev nič več ne sprejema za svoje državljane, temveč jih brez usmiljenja v nemške luke nazaj podi. Vsled tega ima nemška vlada veliko nepotrebnih stroškov in da se take vožje kolikor toliko omeje, je nemška vlada naročila, da naj se revnim izseljencem v Ameriko namenjenim prestop iz Avstrije in Rusije na nemška tla prepové. Vsled tega ne bodo nobenega v Ameriko namenjenega preko nemškega cesarstva tjekaj pustili, kdor nima vsaj toliko premoženja, da pride na vsakega njegovega otroka, kar jih ima namreč s seboj, po 100 mark, (blizo 63 goldinarjev) in za vsakega odrasčenega pa po 400 mark, s čemur se mora izkazazati. Izključeni so tudi blazni ljudje, stare in slepe osebe, in vsakovrstni betežniki, pokveke itd., razun če dokažejo, da imajo toliko lastnega premoženja, da niso navezani na javno miloščino. Gališke železnice so dobile ukaz vse ljudi, katerim je videti, da se v Ameriko selijo, na ta odlok opozoriti, še preden si kupijo vožne listke.

Vnanje države.

Položaj na Bolgarskem je menda silno žalosten. Narod zdihuje pod težkim bremenom davkov, ktere iztirjevalci brez usmiljenja zahtevajo, kajti vlada je popolnoma na suhem in potrebuje denarja. Dan za dnevom je več takih, ki ne morejo nič več domá ostati in se rajši iz dežele selijo, kakor bi prenašali hud davčni vijak. Mnogo jih tudi pobegne, ker nočejo služiti pod sedanjo vojaško zastavo. Da bi bolgarska vlada svoje dohodke kar se dá zvikšala, poslužila se je pripomočka, kakoršnega so celó Turki že zdavnaj zavrgli. Finančno ministerstvo prepovedalo je namreč ruske rublje po deželi kot neveljaven denar z opazko, da kjer se bo kakšen dobil, ga bo vlada zaplenila. Poslednja prepoved je menda tako-le nastala: Bolgarska vlada svoje „leve“ (franke) kuje iz ruskih rubljev in sicer tako, da iz dveh rubljev napravi 9 „levov“. Rubelj je vreden 3 „leve“ 40 stotin, toraj ima vlada pri vsakem rublju 1 „lev“ in 20 stotin čistega dobička. Vsled prepovedi bo cena rublju še bolj padla, in jih bo vsled tega bolgarska vlada še laglje in še ceneje dobivala. Najceneji seveda bodo tisti, ki jih bo zaplenila po deželi. Koliko je resnice na teh novicah, ne vemo, le toliko se lahko reče, da so iz Cankovega vira. Carigradski dopisnik ruskega lista „Nov. Vremja“ se je s Cankovim pogovarjal in je vse zvedel.

Veliki vezir je na *Cankovo spomenico*

odgovoril. Ze nedavno smo pisali, da ni bil nič kaj zadovoljen z zahtevami, kakor mu jih je Cankov stavil. Prva točka o takojšnjem odstopu sedanjih vladarjev je zaradi tega piškava, pravi veliki vezir, ker je vladarstvo toliko časa potrebno, dokler se ne izvoli kak knez; kajti nekdo mora tukaj biti, ki zastopa najvišjo oblast v deželi in oskrbuje vladne posle. Vladarji morajo ostati še nadalje, ker so jih skoraj vse velesile priznale. Kar se pa tiče vstopa opozicije v vlado, pravi veliki vezir je že prav, če pride tudi nekaj opozicijskih mož na krmilo. Naj se jim toraj dovolita dva sedeža v ministerstvu. Vojno ministerstvo mora pa na vsak način ostati v bolgarskih rokah. Na zahtevanje Cankovo, da naj sedanji vojni minister Nikolajev odstopi, je rekel Turek, da to zopet ne gré. Nikolajev je odločen mož in je prav v poslednjem času to že večkrat dokazal. Izvolitvi novega velikega sobranja in kneza Mingrelskega ste jako nevarni, ker je vendar znano, da Bolgari ne marajo ne jednega in ne drugega. Rus in Turek se pa tudi ne pulita za nje. Prav slično zavrgel je veliki vezir večino drugih točerk Cankovega Dragana, ker vse spadajo v notranje bolgarske zadeve, kar Turčije prav nič ne briga.

Časnikarji prinašali so zadnje dni *neko pismo*, ktereга naj bi bil pisal v imenu sv. očeta državni tajnik Jakobini ter ga poslal apostolskemu nunciju v Monakovo, monsignoru di Pietro, kot odgovor na pisanje barona Frankensteina. Pismo je vznemirjalo pruske katoličane, ker sv. oče bili bi imeli izreči neko grajo, da udje centruma niso septenata dovolili. Dvomilo se je takoj od začetka, če je pismo resnično in glej, res je bilo podtaknjeno. Nič ne dé, služilo je pa vendar Bismarku za prihodnje državne volitve. Kako zvito je bilo vse napeljavano, naj kaže pismo samo. Glasi se: „Prečastiti, visokorodni gospod! Vaše pisanje s pridjanim pismom barona Frankensteina sem prejel. Ne bom preiskaval vzrokov, na podlagi katerih baron skuša postopanje centruma nasproti septenatu opravičevati; pač pa se mi zdi potrebno o drugem delu njegovega pisanja besedo spregovoriti. Gospod baron želi zvedeti, če morda sv. stol ne misli, da obstanek centruma v državnem zboru ni več potreben. Če bi bilo tako, potem se on in več njegovih tovarišev odpove poslanstvu. Dalje baron povdarja, kar je zagotavljal že leta 1880, da se centrum ne more pokoriti postavam, ki niso cerkvene in niso v nobeni dotiki s cerkvenimi pravicami. Opozorite barona najpoprej na to, da sv. oče še vedno nespremenjeno priznava zasluge, ki si jih je centrum braneč pravice sv. cerkve pridobil. Razložite mu v imenu sv. očeta sledeče: Naloga katolikov na braniku stati za svoje verske pravice ne smatra se še za dognano. Treba se je pri tem ozirati na njeno absolutno in vstrajno stran po eni in na njeno hipotetično in začasno stran po drugi plati. Pred vsem imajo katoliki v državnem zboru na to delati, da se majevske postave popolnoma odpravijo, da se brani postavna razlaga novih postav in da se čuva njihova izvršitev. Dalje je treba pomisliti, da se v državi, kjer so verske razmere različne in kjer je protestantizem za državno vero sprejet, prav lahko prigode verske razdraženosti, pri katerih bi se bilo katolikom treba po postavnem potu potezati za svoje pravice. Centrumu kot politični stranki se je vedno priznavala popolna prostost postopati, kakor se mu je potrebno zdelo. Kjer se pa cerkvene koristi začnajo, ondi mu ta in političis priznana prostost preneha, kajti cerkvenih koristi centrum ne more sam zastopati po svojih nazorih. Če se je toraj sv. očetu umestno zdelo centrumu gledé septenata svoje želje izreči, izrekel jih je zaradi tega, ker je septenatno vprašanje v zvezi z vprašanji verskega in npravstvenega pomena. Pred vsem smemo reči, da bi se bila vlada takoj zdatno bolj nagnjena čutila za konečni pregled majevskih postav, če bi bila videla, da jo centrum podpira pri glasovanji o septenatu. Sv. stol bi bil potem s pomočjo centruma delal na ohranjenje miru, za kar bi si bil pridobil hvaležnost berlinske vlade, ktera bi bila tudi centrumu in katolikom bolj naklonjena postala. Konečno se je sv. stol s svetom, ki ga je centrumu dal gledé septenata, hotel poslužiti nove prilike, da bi se bil skazal prijaznega nemškemu cesarju in knezu Bismarku. S tem je hotel ob enem zboljšati položaj katolikov na Nemškem in koristi katoliške cerkve. V tem smislu je septenat v zvezi z verskimi in npravstvenimi vprašanji in to je bilo povod, da je sv. oče centrumu svoje želje vendar-le razodel. Nikakor mu pa s tem ni hotel ukazovati, da mora tako in ne drugače delati.“

Izvirni dopisi.

Iz Komende, 3. februarija. Tužno so peli zvonovi farne cerkve Komendske in nje podružnice. Na mrtvaškem odru namreč ležal je sredi bledih sveč mož vtrujen težke zemske hoje. Ljudstvo od blizo in daleč pa je hodilo dan za dnevom k mrtvaškemu odru kropit ter molit za dušo njegovo. Marsikteri zdihljej je hitel iz hvaležnih src pred prestol Vsegamogočnega. In kaj bi tudi ne? Vsaj ga ni človeka v širni župniji, ki bi ne bil poznal, ki bi ne

ljubil blagega pokojnika — zlatomašnika, č. g. J. Lombergerja, P. Glavarjevega beneficijata v Komendi. Kteremu faranu tudi ni bila znana blaga radodarna roka pokojnikova! Bog ga je poklical na plačilo — ni ga več; dela pa so ostala med nami.

Pokojni gosp. Jos. Lomberger je bil rojen dne 26. februarija 1810 na Šenturški Gori. V mašnika bil je posvečen dne 2. avgusta 1835. Prva služba bila mu je v Čemšeniku, potem je pastiroval v v Preski, od koder se je preselil v Ljubljano in sicer v Trnovsko predmestno faro. Kasneje postal je samostojen duhovni pastir v Blagovici in na to v Tunjicah. Iz Tunjic prišel je l. 1874 v Komendo, kjer mu je bil podeljen P. P. Glavarjev beneficij „Corporis Christi“ ter izročeno oskrbovanje po P. P. Glavarji ustanovljene hiralnice. Predlanskem meseca avgusta obhajal je v tukajšnji farni cerkvi svojo zlato mašo.

Pokojnik bil je pobožen in goreč duhovnik ter oznanjevalec besede božje in nevtrudljiv v spovednici. V domačem življenji bil je ljubeznjiv in prijazen ter jako radodaren. Bil je poseben prijatelj mladine. Veselilo ga je videti, da ljudstvo rado čita; zato je rad posojeval časopise in knjige ter s tem marsikomu vcepil veselje do milega jezika slovenskega. Sploh je bilo vse njegovo življenje polno dobrih del in človekoljubja.

Rad se je tudi pečal s kmetijstvom in sadje-rejo; posebno pa je bil marljiv čebelar in v prostih urah so bile čebelice njegovo največje veselje. Tako je živel med nami in tako drugje, koder ga je vodila roka božja. Več duhovnih in svetnih gospodov je, katerim je bil on prvi učitelj, svetovalec in dobrotnik.

Njegov pogreb dne 3. t. m. bil je veličasten. Enajst vnanih čast. g. duhovnikov je prišlo skazat vrlemu duhovniku zadnjo čast. Spreveda vdeležila se je tudi šolska mladina ter mnogo ljudstva domače in sosednih župnij. Pogreb je vodil velečast. g. dekan Kamniški ter nam v jedrnatem govoru naslikal zasluge pokojnika.

Po sv. maši zapel je vrli Cerkljanski „kvartet“ v cerkvi „Blagor mu!“ in na pokopališču „Jamica tiha“. Marsiktera solza se je vtrnila na grobu in marsiktero srce je žalovalo po dobrotniku. Vtolažimo se; kdor tako živi, kakor je živel pokojnik: „Ta ne umrje, temveč slava večna ga obseva!“

M—č.

Od Kamniškega hribovja. 4. februarija. V Ljubljani imate, kakor sleherni dan iz našega gorovja gledamo, jako pusto vreme; neko zelenkasto-višnjevo meglo in menda tudi mrzlo, a pri nas — čudite se — že nekako od 20. prosenca so pastirji vsaki dan s svojo drobnico na paši. Gorkomer med oknoma kazal je te dni 2-9° R. Na solnčni strani se ni le sneg že razstopil, ampak je tudi tako suho, da so ljudje sejati pričeli; jaz sem včeraj vsejal njivo zimskega ječmena, kteremu zdaj sejanemu pravimo „evitar.“ Ptički že nekaj časa svoje „pomladanske“ žvrgolé, komarji in muhe so se že prikazali. Pravijo, da letajo že tudi metulji, ali videl jih jaz še nisem. — Sploh se tu nasproti solncu obrnjeni strani veliko hitreje snega znebimo po naših hriboh, kot po dolinah, toraj je v zgodni spomladi pri nas vselej prijetneje, kot po dolini. Tu solnce sije in sneg topi, po dolini se pa goste megle vlačijo in silni mraz delajo, tako, da naši Gorjanci, ko pridejo iz Kamnika ali Ljubljane, ne morejo dosti dopovedati, kako pusto in mrzlo da je ondi.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

IX. Gospod zbornični tajnik prečita naslednji ukaz vis. trgovinskega ministerstva: Neko c. kr. deželno oblastvo obrnilo je pozornost vlade na to, da se prodajajo posteljne odeje najslabeyše vrste, ktere so mesto z bombaževino podvlečene z neosnaženo takozvano volno od cunj.

Z ozirom na to, da so take posteljne odeje v zdravstvenem oziru ne malo nevarne, stavil se je predlog, naj se izdá splošnja prepoved, da se ne smejo izdelovati in prodajati take kot bombažaste odeje ponujane, v resnici pa z zmesjo iz odpadkov ponošenih oblačil, porabljenih posteljnih oprave itd. podvlečene posteljne odeje.

Dasi se ne more dvomiti o zdravstveni sumnosti takih izdelkov, bi vendar v predlagani prepovedi ne bilo izdatno varstvo, ker bi ne gledé na

težave, ktere bi se uspešnemu uporabljanju prepovedi stavile na pot, potrebne zdravstvene naredbe ne smele ostati omejene samo na ta jedini izdelek, marveč bi se morale raztegniti tudi na volno od cunj ploh, ktera je predmet prometa, kateri je iz zdravstvene sumnive tvarine izdelan ter popolnoma neočiščen pride v trgovino.

Predno se toraj more v tem pričeti z naredbo, zadevajočo kvarne javne in zdravstvene interese, je treba o tej industriji in o načinu nje vršbe na sploh in posebej tudi še o tem se podučiti, če se izdelujejo v istini neočiščeni odpadki pri napravljani volne od cunj in če bi se uporaba razkuževalnih očiščenih sredstev pred ali pri izdelovanji dala izvesti ter bi se toraj zaukazati mogla, dalje pri kterih izdelkih se rabi volna od cunj.

Na drugi strani je zopet tudi potrebno zvedeti, v kolikem obsegu se izvršuje ta industrija v domačiji, če se volna od cunj dobiva tudi iz inozemstva in če se slednja po njeni kakovosti more jednati z ono doma izdelano, kateri izdelki iz nje se nahajajo v trgovini in kaka škoda bi nastala, če bi se pač prepovedalo napravljanje in izdelovanje volne od cunj za oblačila in drugih s človeškim telesom v dotiko prihajajočih izdelkov, posteljnih odej, žimnic itd. in kaka škoda bi nastala čemi v zvezi stoječim industrijam.

Zbornica si je prizadevala v tej zadevi dobiti potrebna pojasnila, ktera podaje odsek v naslednjem sestavljena:

V Ameriki in v Angležki, kjer se nedvojbeno izdeluje največ umetnih voln, pridejo v trgovino volne od cunj, kakor tudi druge umetne volne, ktere se rabijo za razne namene. Pred nekterimi leti prodajali so se ti odpadki za zelo nizke cene.

Nekaj let sim so vse tovarne na karbonizacijo urejene, ktera v tem obstoji, da kisline razdejavajo bombaževne nitke ter ostanejo volnene nitke. Šivi se pri prebiranju cunj izrežejo in s to volno se potem na izprašilnici in trgalnici tako ravna, kakor z volnenimi ali bombažastimi cunjami. Razen umetne ovčje volne nahaja se v trgovini tudi večkrat umetna bombaževina, ktera se rabi za različne stvari. Nadzorovanje nad rabo bi se pač težko izvelo. Ona umetna volna, ktera se rabi pri tekstilni industriji, mora se še dobro preprati, kajti izdelana roba se v valjavnici s sodo ali drugimi sredstvi izsluži, je toraj še bolj očiščena, kakor n. pr. volna od cunj, s ktero se to ne godi in se vendar navadno rabi za podvleko odej. Z volno od cunj napolnjene odeje pa vendar ne morejo biti bolj škodljive, nego one, ki so napolnjene z bombažastimi odpadki. Če se hoče dopustiti, da se volna od cunj ne rabi neočiščena, mora se zaukazati, da se volna od cunj za podvleko posteljnih odej prav nič ali samo očiščena in oprana rabiti sme. Če se očiščenje izvrši z uporabo luga, mila, sode, ali da ne samo cunje izprašijo ali raztrgajo na trgalnici, je pač jedno. Tak ukaz bi vendar mnogim onemogočil trgovino s cunjami. Trgovina z odpadki volnenih in bombažastih cunj je v Avstriji znatna, vendar ni prilično, to rabo dobivati iz inozemstva.

Ker se oni odpadki, ktere samo trgovec s cunjami dovaža tovarnarju umetne volne, po karbonizaciji očistijo in pri tekstilni industriji kot izdelano blago pridejo še v valjavnico, bode pač težko dokazati škodo, ki nastane vsled uporabe tu omenjenih odpadkov. Volna od cunj se rabi samo za izdelovanje posteljnih odej. Prepoved izdelovanja volne od cunj za oblačila in druge s človeškim telesom dotikajoče stvari bi bila nabiralcem cunj, izdelovalcem umetne volne kakor tudi izdelovalcem posteljne odeje itd. v škodo.

Odsek se strinja s temi nazori vdeleženih krogov ter predlaga:

Slavna zbornica naj v zmislu tega poročila izreče svoje mnenje.

Predlog se sprejme.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Vabilo) k LXXV. odborovi seji „Matice Slovenske“ v soboto 12. februarija 1887. l. ob 5. uri popoldne v Matični hiši na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnika o LXXIV. odborovi seji. 2. Naznanila prvosedstva. 3. Poročilo književnega odseka. 5. Poročilo gospodarskega odseka. 5. Poročilo tajnikovo. 6. Posameznosti.

(Dnevni red javni seji Ljubljanskega mestnega odbora) v torek, 8. dan februarja 1887. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanilo prvo-sedstva. — II. Personalnega in pravnega odseka poročilo: a) o podelitvi ustanove za kranjske invalide; b) o letošnjih dopolnilnih volitvah za mestni zastop; c) o volitvi dveh članov v naborno komisijo; d) o volitvi dveh članov v komisijo za odmero vojaške pristojbine. — III. Finančnega odseka poročilo: a) o prošnji društva „Asylverein der Wiener-Universität“ za podporo; b) o prošnji mestne babice Ivanke Šusteršičeve za zvišanje letne plače. — IV. Šolskega odseka poročilo o stavbinskem prostoru za novo mestno šolsko poslopje. — V. Vodovodnega odseka poročilo o stanju priprav gledé mestnega vodovoda in nasvêt, da je razpisati konkurs za napravo dveh alternativnih podrobnih načrtov. — Tajna seja.

(Srednje šole) sklenejo prvo polletje v soboto 12. t. m. in prično drugo v sredo 16. febr. Med prvim in drugim tečajem spodobilo bi se nekoliko več počitka. Ker v sredo popoldne tako ni šole, naj bi deželni šolski sovêt dosegel to, da bi počitnice trajale vsaj do četrtka. Tako neprimerno pričenja se šola tudi velikonočno in binkoštno sredo. Splošna krščanska želja je tudi, naj bi se na pepelnico pustila šola, in naj bi se, kakor vernih duš dan, dopustilo učencem praznovati ta dan bolj po krščansko.

(Slavnostna veselica), ki jo je napravila kegljaška zaveza „Edinost“ na korist „Narodnemu domu“, je bila jako lepa, mnogoštevilno obiskana in nad vse zabavna. Po pravici rečeno, se ni družega pogrešalo, kakor tisti pusti, puhli in vsako pravo zabavo že v njenem osrčju zatirajoči salonski ton, in neprebavljiva napetost, ki se je dandanes v boljši družbi žalibog zopet šopiriti jela in povsod vse korenito pokazi. Tukaj je vsakdo rekel: hvala Bogu, da ni ne enega in ne drugega, pač pa obilno pravega, neskajjenega veselja. Čisti dohodek, ki ga bo „Narodni dom“ potegnil, znaša nekaj nad sto goldinarjev. Dvorana in drugi prostori v čitalnici so bili ozaljšani, kakor na Vodnikovi slavnosti.

(V slovenskem gledališču) imeli smo sinoči sedanjej predpustnej dōbi povsem primerno burko: „Danes homo tičii!“ Glavna uloga je bila v mojsterskih rokah gosp. Kocelja, ki je hlapca Melhijorja z neprekosljivo dovršenostjo predstavljaj. Hlapčevski ponos v sodružji z nepopisljivo neumnostjo si videl v njem poosebljen, da ga bolje nisi mogel. Prav vseč nam je bil tudi g. Slavko v ulogi starikavega trgovca Plavca. Igranje in maska sta bila v primernem soglasji. Prav zadovoljno je bilo občinstvo z gospicama Mat. Nigrinovo in Zvonarjevo, dvema mladima vdovama, kterima sta vrlo dobro sekundirala izvrstna tiča Bobek trg. pomočnik (g. Danilo) in Matiček, vajenec (g. Seršen), ki je bil posebno dobre volje. Vsak po svoje so pripomogli, da je smešna predstava posebno veliko smeha vzbudila. Gospice Giz. Nigrinova, Nagličeva, Gostičeva, Brežka, Dolska in gospodje Bajec, ki je prav prijetna prikazen na deskah, ki pomenjajo svet, Šturm ml., kteremu je v poslednjem dejanju slabo prišlo in je moral gosp. Borštnik njegovo, dobro da ne več dolgo nalogo prevzeti; Svakar, Lipovšek, Brak, Zastal, Perdan, Kozak in Lovšin, imeli so sicer le majhne neznatne naloge, toda lepo in dobro so jih rešili. Gledišče je bilo kljub obilnim veseliciam, ki so bile ta večer po Ljubljani, še zadosti polno. Najbolj priden izmed vseh je bil pa šepetalec g. Janko Pajk.

(Vodnikova slavnost Šišenske čitalnice) je bila sinoči v Koslerjevi zimski dvorani jako dobro obiskana in se je prav zabavno izvršila. Program se je motal, da je bilo veselje in vse je šlo gladko kakor po nitki. Na slavnost prišlo je tudi obilno gostov iz Ljubljane.

(V Bledu) je umrl vsled rane na roki čislani župan A. Wester Danejev. Pogreb bode jutri.

(V Celji) je 4. t. m. umrl gosp. Martin Valenčak, rojen pri sv. Nikolaju na Štajarskem leta 1834, gimnazijski profesor v pokoju in pisatelj slovenski.

(Imenovanja). Državnega pravdnika namestnik g. Karnitschnigg v Gradcu postal je c. k. deželne sodnije sovêtnik ravno tam; okrajni sodnik g. Sommarvilla v Stainzu postal je c. k. deželne sodnije sovêtnik v Celovei. Za okrajne sodnije pristava na Brdo pride pristav g. Ivan Nedog iz Štajarskega. Prestavljeni so c. k. okrajno-sodnijski

pristavi gg. Kette iz Loža v Kočevje, Ogórek iz Brda v Lož, Mihelič iz Weiza v Ptuj in dr. Wagner iz Šmarje v Weiz.

(Presvitli cesar) podaril je Rončanom na Goriškem, kjer jim je lansko leto toča pobila, 600 gld. iz lastnega premoženja.

(Za Erjavčev spominek) nabranih je do sedaj na Goriškem 423 gld. 86½ kr.

(„Sokolsko društvo“) ustanovili bodo letos v Gorici, kjer je gledé lahonske požrešnosti jako potrebno. Ljubljana in Kranjska sploh napredovala je v narodnem oziru tako gorostasno, ker so vrli „Sokoli“ narodno zavest tako nevstrašeno širili in sicer po mestu s slavnostnimi bisedami in drugimi veseliciami, po deželi pa z živahnimi izleti. Tudi Primorje ima jako nevarnega sovražnika, še zdatno bolj nevarnega, kakor so nam bili nemčurji. Lahoni bi poleg tega, da bi nas Slovane na Primorji kar s korenino vred zatrli, tudi še te pokrajine najraje od Avstrije odkrehnili in k Laški priklopili. „Sokol“ v Trstu in Gorici imel bo nalog, skrbeti, da se bo naša narodnost po onih krajih širila in utrjevala, kakor se je svoje dni širila po Kranjski in se sedaj širi in utrjuje po zelenem Štajarju.

(Zblaznela) sta minuli teden v cerkvi sv. Antona novega v Trstu dva človeka. Prva je bila dvajsetletna Antonija Ludovico, drugi pa natakár Josip Stokel. Prvo se odvedli v bolnišnico.

(V Jeruzalem) pojde v teku letošnjega leta več romarjev iz našega cesarstva. Priprave so se že pričele.

Telegrami.

Celovec, 6. febr. Volitev v državni zbor namesto barona Pina v kmečkih občinah Celovec-Velikovec bo dné 14. marca.

Berolin, 6. febr. Cesarjev ukaz sklicuje 73.000 mož za dvanajst dni k vojaškim vajam, da se privadijo rabe nove puške. Najstareji razred rezervistov se vaj ne bo vdeleževal. Trajale bodo od 7. do 18. t. m.

Umrli so:

4. febr. Marija Lisjak, pisarjeva hči, 5 mes., sv. Florjana ulice št. 32, se bode uradno pregledala.

5. febr. Rozalija Debeuc, delavka, 34 let, Opekarska cesta št. 19, jetika. — Marija Zajc, delavčeva žena, 26 let, Tržaška cesta št. 19, jetika. — Jožefa Slane, uradnega sluga hči, 2½ leta, Karlovska cesta št. 24, davica. — Marija Sorčan, gostija, 72 let, Ulice na Grad, pljučnica.

V bolnišnici:

31. febr. Marija Hafner, šivilja, 30 let, jetika.
1. febr. Jernej Marn, pek, 27 let, jetika. — Janez Švigel, gostač, 59 let, srčna hiba.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
5.	7. u. zjut.	753-76	— 8-8	sl. zap.	megla	0-00
	2. u. pop.	752-26	— 1-4	sl. zap.	jasno	
	9. u. zveč.	751-12	— 5-0	"	"	
6.	7. u. zjut.	747-97	— 8-8	brezv.	megla	0-00
	2. u. pop.	744-84	— 3-8	sl. zap.	jasno	
	9. u. zveč.	744-34	— 6-0	brezv.	megla	

V soboto zjutraj megla, potem jasno. — V nedeljo zjutraj in zvečer megla, čez dan jasno. Srednja temperatura obeh dni — 5-1° in — 6-2°C., za 4-5° in 5-7° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

7. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	77	41	80	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	80	—	20	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109	—	20	„
Papirna renta, davka prosta	96	—	20	„
Akcije avstr.-ogorske banke	56	—	—	„
Kreditne akcije	272	—	60	„
London	127	—	90	„
Srebro	—	—	—	„
Francoski napoleonid.	10	—	11	„
Ces. cekini	6	—	03	„
Namske marke	62	—	80	„

Tržne cene

dné 5. februarja t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 99	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež,	5 04	Surovo maslo, „	— 90
Ječmen, „	4 39	Jajce, jedno „	— 3
Oves, „	2 92	Mleko, liter „	— 9
Ajda, „	4 06	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, „	4 87	Telečje „	— 54
Koruza, „	5 04	Svinjsko „	— 52
Krompir, „	2 85	Koštrunovo „	— 36
Leča, „	11 —	Pišanec „	— 45
Grah, „	10 —	Golob „	— 18
Fižol, „	11 —	Seno, 100 kgr. „	2 85
Maslo, kgr.	1 —	Slama, „	2 85
Mast, „	— 64	Drva trda, 4 □ mtr.	6 50
Špeh svež, „	— 56	„ mehka, „	4 10

Izvožno marcno pivo

v steklenicah (7)

dobiva se v pivovarni Janeza Perlesa v Ljubljani
v zabojih po 50 steklenic, steklenice z ⅔¹⁰ L.
„ „ 50 „ „ ⅓¹⁰ L.

Štev. 1894.

Razglas.

Opiraje se na §. 34. prov. obč. reda za Ljubljansko mesto podpisani magistrat javno naznanja, da so imeniki volilcev za letošnje dopolnilno volitev mestnega zastopa

od 1. do 28. februarja 1887

v magistratnem ekspeditu razporeženi za splošno pregledovanje.

Ugovori zoper te imenike bodi si, da je kdo vanje vpisan, ki nima volilne pravice, ali da je kdo izpuščen, ki ima volilno pravico, ali pa da kdo ni vpisan v pravem razredu vložiti je

do zadnjega februarja letos.

Ta razglas pošilja se p. n. hišnim posestnikom, da nanj opomnijo za volitev upravičene stranke.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 30. januarja 1887.

Župan: Grasselli.

Obed

(2)

v privatni hiši išče za dobro plačo samostalen gospod.

Ponudbe z adresno sprejema upravništvo „Slov.“ do 7. februarja.

„Missa ss. Cordis Jesu,“

ktero je za možki zbor četveroglasno postavil ter prečast. gospodu Matiji Erjave-u, dekanu vipavskemu, poklonil Janez Pogačnik (organist v Vipavi).

Dobiva se pri skladatelju in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr. (13)

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(20) IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi enajsto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Valcazorjev trg štev. 5.

Umetne

(5)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hrdeckega mostu, I. nadstropje.

Poštné zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomestu vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob ⅓⁷ zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob ⅓⁵ popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek sredo, petek in soboto ob ⅓⁵ popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob ⅓⁵ popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.